No. 2048 Zat[illegible] 7 April 1923. 40ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St.Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

egrooting van Curaçao

VAN 1923

in de Tweede Kamer.

(Op 7 Februari 1923.)
(Slot)

Beraadslaging over onderartikel 12, dende:

„Kosten van volksfeesten op den rjaardag van Hare Majesteit de Kongin en van de verstrekkingen op en dag aan de politie, enz. f 6000."

waarop is ingediend door de heen IJzerman en Albarda, mevrouw Vries—Bruins en de heeren van r Waerden en van Zadelhoff, een endement (Stuk No. 12, 1), strekende om het onderartikel te lezen:

„Kosten van volksfeesten op den rjaardag van Hare Majesteit de Kongen en de verstrekkingen op dien g aan de politie, enz. f 3000."

De heer **IJzerman** verkrijgt het oord tot toelichting van zijn amenment en zegt: Mijnheer de Voorter! Ik meen te kunnen volstaan t wat ik over dit amendement bij algemeene beschouwingen heb gegd.

Voorgesteld door vijf leden, maakt et amendement een onderwerp van raadslaging uit.

De heer **de Graaff**, Minister van oloniën: Mijnheer de Voorzitter! Ik n de aanneming van dit amendement niet genoeg ontraden. Het dt hier niet, zooals, naar ik meen, or den heer IJzerman is te kennen geven, een voorstel, dat van den inister zou zijn uitgegaan. Het voorel, om den gebruikelijken post van 000 tot viering van den verjaardag n H. M. de Koningen voor deze bijndere gelegenheid dit jaar met f 3000 verhoogen, is uitgegaan van het koniaal bestuur.

Naar mijn meening is dat voorstel alle opzichten redelijk en ik zou t wel zeer ontactvol achten, waner de Nederlandsche Volksvertegenoordiging tegenover een bevolking, inderdaad zoo koningsgezind is als de Curaçaosche, een standpunt nam, waarbij het kleine bedrag, dat ans gevraagd wordt als bijdrage voor n wat meer luisterrijke viering — het dan mogelijk, zooals de heer erman demonstreerde, luisterrijk op raçaosche wijze —, werd geweigerd. Mijnheer de Voorzitter! Ik ontraad s ten sterkste de aanneming van amendement.

De **Voorzitter**: Ik verzoek de Comssie van Rapporteurs, haar gevoelen ntrent dit amendement mede te deelen.

De heer **Albarda**, lid van de Comsie van Rapporteurs: Mijnheer de orzitter! Van de aanwezige leden n de Commissie van Rapporteurs is de meerderheid niet bereid het amendement aan te bevelen. De minderheid, een van de drie leden, kan zich er mede vereenigen.

Bij de stemming op 8 Februari werd dit amendement YZERMAN met 57 vóór en 14 stemmen *verwarpen.*

Daarna werd onderartikel 12 zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Beraadslaging over onderartikel 75, luidende:

„Kosten van leergangen, f 28 068."

De heer **Boon**: Mijnheer de Voorzitter! Bij artikel 75 wordt f 13 000 besteed ten behoeve van de stroohoedenvlechterij.

Wat is de toestand in deze industrie?

De voormalige leider van deze industrie, de heer Henriquez, waaraan Curaçao deze industrie dankt, is door den Gouverneur Brantjes aan den dijk gezet. Op een goeden dag kreeg hij van den Gouverneur Brantjes een brief, waarin hij werd bedankt als leider van deze industrie. Vroeger was die heer Henriquez gedecoreerd voor de buitengewone verdiensten, die hij had ten opzichte van deze industrie, zoodat hij zonderling opkeek, toen hij, zonder dat er iets gebeurd was, aan den dijk werd gezet.

De heer Henriquez is iemand, die zeer hoog aangeschreven staat, het is een man, die tal van onderscheidingsteekens heeft gekregen op allerlei gebied, ook wegens wetenschappelijke verdiensten op dit gebied, dat wij hier betreden. Zijn familie is zeer gezien op Curaçao en het is natuurlijk, dat onder die familie en de Portugeesche Joden te Curaçao deze zeer smadelijke behandeling van den heer Henriquez door den Gouverneur Brantjes groote ontstemming heeft gewekt.

De heer Henriquez heeft niet stilgezeten. Hij heeft een coöperatieve vereeniging voor hoedenvlechterij opgezet en de werkers en werksters daarin zijn bij hem gebleven en zijn hem met hart en ziel toegedaan. Hiermede kunnen de andere vereenigingen moeilijk concurreeren.

Wat is de origine van de geheele zaak?

De vorige Gouverneur heeft f 15 000 gesteld in handen van een Roomsch-Katholiek priester, nadat er een campagne, ook in de couranten, tegen den heer Henriquez was gevoerd.

Het blijft echter vaststaan, dat het de heer Henriquez is, die de man in deze industrie blijft en die er op het oogenblik mee doorgaat. De vereeniging, die door hem is opgericht, heeft de industrie in handen en levert goede producten af onder goede arbeidsvoorwaarden.

Daarom vraag ik mij af, waar deze zaak in handen was van den heer Henriquez, die de aangewezen man was en waar gegeven wordt f 13 000 aan de geestelijkheid te Curaçao om voor dit doel te besteden, of dit een post is die op deze begrooting mag gehandhaafd worden. Daarom heb ik de eer voor te stellen onderartikel 75 te verminderen met f 13 000.

De **Voorzitter**: Door den heer Boon is een amendement voorgesteld, strekkende om het onderartikel te verminderen met f 13 000.

Het amendement wordt ondersteund door de heeren van Rappard, van Gijn, Kleerekoper en Oud, en maakt mitsdien een onderwerp van beraadslaging uit.

De heer **de Graaff**, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! Niet zonder bevreemding heb ik het betoog van den geachten afgevaardigde den heer Boon aangehoord.

Begrijp ik hem wel, dan zou, omdat de heer Henriquez teleurgesteld is geworden wat aangaat de positie, die die hij vroeger innam met betrekking tot dezen tak van nijverheid, de post, die sinds enkele jaren in de begrooting is neergelegd tot ondersteuning van de indertijd in Curaçao ingestelde vakopleiding voor de hoedenvlechterij, geschrapt moeten worden. Die gedachtenging lijkt mij wel zeer onjuist.

Dat de heer Henriquez sindsdien een coöperatieve vereeniging heeft opgericht tot uitoefening van het bedrijf der hoedenvlechterij, is op zich zelf niet anders dan toe [illegible]ichen. Een zoodanige vereeniging, mits inderdaad goed georganiseerd, zal aan de bevolking zeker ten goede komen, maar waarom nu uit dien hoofde de ondersteuning, die het koloniaal bestuur verleent aan de opleidingscursussen onder rechtstreeksch toezicht van zijn zijde, om die reden niet meer verleend zou moeten worden, is mij niet duidelijk.

Ik ben ook van oordeel, dat de Kamer in het betoog van den heer Boon wel geen aanleiding zou kunnen vinden om dezen post van f 13 000 te schrappen.

De heer **Boon**: Mijnheer de Voorzitter! De Minister begrijpt niet, dat ik dit subsidie ter sprake breng. De eenige quaestie zou zijn, dat de heer Henriquez teleurgesteld is. Neen, ik heb in het licht gesteld, niet dat de heer Henriquez teleurgesteld is, maar dat men in het algemeen op het eiland teleurgesteld is in de daarbij betrokken kringen, dat degeen, die op dit gebied de groote en eenige verdiensten heeft, aan den dijk gezet wordt, ten einde het subsidie van f 13 000 in handen der geestelijkheid te geven.

De heer Henriquez heeft thans die zaak coöperatief opgezet; hij gaat er mede door met degenen, die tot nog toe die zaak met hart en ziel toegedaan zijn. Dus is thans dat subsidie van f 13 000 overbodig geworden; die zaak is daar in handen van de coöperatieve vereeniging. Het zou nog iets anders zijn, wanneer de heer Henriquez het bijltje er bij had neergelegd, wat begrijpelijk zou geweest zijn, maar dat heeft hij niet gedaan; hij is doorgegaan en daarom is nu dit subsidie aan de geestelijkheid op Curaçao voor dit doel volkomen overbodig.

De heer **Kleerekoper**: Mijnheer de Voorzitter! Ik herinner mij nog levendig, dat die coöperatie voor de hoedenindustrie op Curaçao is opgericht. De stoot daartoe is uit het moederland gekomen en de eerste aandrang daartoe is in het parlement uitgeoefend.

Nu is mij in dit debat de zaak nog niet duidelijk geworden; hetgeen de heer Boon in tweeden termijn heeft gezegd, heeft bij mij een twijfel gewekt ten aanzien, waarvan ik gaarne een antwoord van den Minister zou willen hebben.

Beteekent de post, wanneer hij niet verminderd wordt, zooals de heer Boon beoogt, dat tegenover het werk van den heer Henriquez een ander werk zal georganiseerd worden, zoodat het niet alleen blijft een quaestie van de personen, maar het werk van Henriquez moet beconcurreerd worden door een soort van semi-Regeering-coöperatie, die hetzelfde doel nastreeft. Is dat de bedoeling? Ik zou dat gaarne van den Minister willen weten, want dan komt de zaak in een gansch ander licht te staan.

De heer **de Graaff**. *Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter!* In antwoord op de vraag van den heer Kleedekoper wil ik in het kort meedeelen, dat de bemoeienis van het koloniaal bestuur met de hoedenvlechterij in het wezen van de zaak ten doel heeft opleiding voor het vlechtwerk aan meisjes en vrouwen. De instelling heeft dus de strekking van opleiding in het vak en niet een commercieele strekking. Uit den aard der zaak zullen de producten van de vlechterij misschien ten deele worden verkocht. Maar dat de commercieele instelling van den heer Henriquez en dergelijke inrichtingen het ambachtsonderwijs van bestuurswege in deze overbodig zou maken, zou ik allerminst kunnen aannemen, voordat ik door een besliste mededeeling van het bestuur van Curaçao die overtuiging mocht hebben gekregen.

De **Voorzitter**: Ik verzoek thans de Commissie van Rapporteurs, haar oordeel over het amendement te willen mededeelen.

De heer **Albarda**, lid van de Commissie van Rapporteurs: Mijnheer de Voorzitter! De Commissie van Rapporteurs is door de redevoering van den heer Boon niet overtuigd van de wenscnelijkheid om dezen post te ver-

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Als je in Holland bouwbevliegingen krijgt, en je hebt kapitaal, of je ebt geld opgenomen, om 'n huis of school of 'n winkel of 'n kerk of magazijn, 't komt er niet op aan, mekaar te zetten, dan bel je eventjes architect op, en binnen 'n week of er ligt er op je schrijftafel, 'n blauw pier met heel veel witte lijnen en fers, en met, als 'n appetijtverwekkende hors d'oeuvres, 'n keurig eed uitgewerkte façade.

Bevalt 't project je, dan duurt 't aropvolgend colloquium kort; belt 't je niet, dan diept facteur over dag of 14, weer zoo'n rolletje et blauw papier vóór je kantoordeur t ze'n builende tasch, en je hebt echts te phonen: „All right, Mr. rchitect, schitterend," en de eerste eipaal zinkt in-no-time statig in je drassig stukje bouwterrein.

Hier in de West, op onze buitenposten, gaat 't heel anders, daar architect je zoo'n beetje zelf, op 'n wit papiertje met 'n potloodje en 'n passer en 'n duimstok.

Je eerste zorg is nu geen palen, want heien doen we hier niet in onzen granietharden bodem, maar steenen bij mekaar te scharrelen, veel steenen, heel veel steenen, nooit genoeg steenen.

Als je in die eerste periode van je bouwbotvierderij 's middags uitrijdt, dan heb je heelmaal geen oog voor de sappige Curaçaosche landouwen, of de wuivende wiegende maïskolven, of de staartzwiepende herkauwende lakenvelders, slechts *steenen* doen je als versteende oog-iris weldadig aan.

Jô, kijk 's wat 'n beauty, por je je suffend groompje tusschen de ribben, en 't jochie snapt niks van je uitbundig enthousiasme over zoo'n doodgewoon viesbemost vierkant stukje rots, maar lispelt toch, diplomaat in den dop, met dikke lippen, 'n: „yes, yes, very nice, in deed!"

Heb je 'n formidabele berg steenen in je koraal gehoopt, verbeeld je dan maar niet, dat je al aan 't metselen kan gaan, geen kwestie van, eerst moeten ze gekapt worden. Of daarvoor de coiffeur moet komen? Wel, neen, dacht U dat heusch, heelemaal mis, hoor. Gespierde metselmannen met handpalmen als gelooid leer, als geplet staal, beuken één dier hobbelige rotsblok-kanten, zoo plat als 'n scholletje. 'n Ondeugend Curaçaosch metselaarszoontje, die van ze'n papa voor ze'n broek krijgt, is werkelijk diep te beklagen, dit tusschen 2 haakjes.

Me dunkt, dat het edele Curaçaosche metselaarsgilde in vakkennis heelemaal niet behoeft onder te doen, voor zijn collega's in 't moederland.

Ik zou wel's 't gezicht van 'n gediplomeerd Hollandsch metselaar willen zien, zoo pardoes uit patria hier in mijn koraal overgeplant, als ik 'm dien berg ongefatsoeneerde rotsrommel toonde en zei: Daar heb je je steenen, bouw!!

Van Hollandsche baksteentjes, zgn. klinkers 'n muur optrekken zuiver in 't lood, kom, dat kan al heel gauw, als de touwtjes maar comme il faut gespannen zijn, de eerste de beste opperman met 'n greintje begrip van recht en krom. Maar zet zoo'n mannetje met ons steenmateriaal hier 's aan 't metselen, geloof me, daar komt geen stuk van terecht. Dagen lang staan hier die nijvere krachtmenschen met witgepoeierd gelaat, hun lijven gebogen in 'n zuivere hoek van 90 graden in brandende tropenzon onvermoeid te klopperdekloppen op die weerbaarstige steenen, totdat op 't läatst 'n reuze-hoop aan één kant afgeplat ten hemel rijst, en dan rekken zich met 'n zucht van welbehagen hun moegekraakte leden, ze grijpen de troffel, en de jeugdige rappe broekjes die 't materiaal moeten aanslepen, hebben geen asem genoeg om klei en gruis en steen, hier en daar en overal, aangebeend te krijgen. Nu weet ik heel goed, dat heel wat van mijn lezers 't heelemaal niet eens zullen zijn met mijn sententie, dat ze hier op metselgebied, gezien 't ongelukkig materiaal, toch minstens even gewiekst zijn als in 't *Moederland.* En toch is 't zoo. Kom 't gothieke Kerkgebouw van San Willibrordo maar 's bekijken, gebouwd onder leiding van Pastoor Bicento, 'n kleine 40 jaren geleden, geheel opgetrokken uit gekapten bergsteen door de metselende papa's en schoonpapa's van mijn tegenwoordige werklui en ik ben zeker dat ge perplex zult staan, en volmondig zal toegeven: Jan Paul, je hebt gelijk! En weet je, wat hier ook zoo degelijk-ouderwetsch goed gezien is. Aan 'n vrije Zaterdagmiddag doen ze niet en ze werken *10* uur per dag en geen *8*, en daardoor alleen presteeren ze heel wat meer dan hun altijd mopperende, periodiek stakende, telkens hooger loon eischende collega's in patria.

Heb 'n jaar of wat geleden, op de Bovenwinden, ook maandenlang gebouwd met 'n Curaçaosche en Eustatiaansche ploeg, en ik ken daarom 't

lagen en geeft derhalve de Kamer in overweging, het amendement niet aan te nemen.

Den volgenden dag werd over dit amendement BOON op onderartikel 75 gestemd en het met 61 tegen 9 *verworpen*.

Na afloop der stemming deelde de Heer Troelstra den Voorzitter mede, dat hij bij vergissing had *vóór* gestemd.

Daarna werd onderart. 75 z. h. st. aangenomen.

Beraadslaging over onderartikel 125 luidende:

„Gewoon ouderhoud en herstelling van straten, wegen en kaden, zoomede oliebesproeiing van de wegen in in het stadsdistrict, f 34.800",

waarop door de heeren IJzerman, Albarda, mevrouw de Vries—Bruins en de heeren van der Waerden en van Zadelhoff een amendement is voorgesteld (Stuk no. 12, 2), strekkende om het onderartikel te lezen:

„Gewoon onderhoud en herstelling van straten, wegen en kaden, zoomede oliebesproeiing van de wegen in het stadsdistrict, f 42.800."

De heer **IJzerman** verkrijgt het woord tot toelichting van zijn amendement en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Voor de toelichting van mijn amendement verwijs ik naar hetgeen ik reeds bij de algemeene beschouwingen over deze quaestie heb gezegd.

Door vijf leden voorgesteld, maakt het amendement een onderwerp van beraadslaging uit.

De heer **de Graaff**, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! Om dezelfde redenen, die ik ontwikkeld heb ten aanzien van de kolonie Suriname, meen ik ook hier te moeten ontraden aanneming van het amendement.

Ook dit punt hangt geheel samen met de algemeene financieele gestie ten opzichte van de kolonie, met de noodzakelijkheid dus, om de Rijksbijdrage binnen de gestelde grenzen te houden.

Wanneer ook in Curaçao — hetgeen naar ik hoop spoedig het geval zal zijn — lokale bestuursinstellingen zijn tot stand gebracht, zal de hoofdplaats Willemstad in de eerste plaats aangewezen zijn voor de behartiging van deze geheel plaatselijke aangelegenheid.

De **Voorzitter**: Ik verzoek thans de Commissie van Rapporteurs haar oordeel over het amendement te willen mededeelen.

De heer **Albarda**, lid van de Commissie van Rapporteurs: Mijnheer de Voorzitter! De meerderheid van de aanwezige leden der Commissie van Rapporteurs meent de aanneming van dit amendement aan de Kamer te moeten ontraden.

De heer **IJzerman**: Mijnheer de Voorzitter! Na de verklaring van den Minister meen ik het amendement te moeten intrekken.

Daar het amendement door de voorstellers is ingetrokken, maakt het geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Onderartikel 125 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Daarna werd achtereen volgen art. I., de beweegreden en het ontwerp van wet eveneens z. h. st. aangenomen.

Het 12½ jarig Bisschopsfeest

VAN

MGR. M. G. VUYLSTEKE

29 September 1910 — 29 Maart 1923.

De eerbiedwaardige St. Annakerk was Zondag in feesttooi. 'n Eenvoudig stemmige versiering. Aan elke pilaar prijkte een kunstig versierd schild met een der emblemata van het Priesterschap, of van het H. Sacrament, of der Orde van Sint Dominicus.

Onder de ruischende tonen van het mooie orgel, bespeeld door den Heer J. Palm en den feestzang *Ecce Sacerdos magnus* trad Monseigneur voorafgegaan door een tiental bruidjes en een talrijke priesterschaar zegenend tusschen de dicht aaneengesloten rijën der geloovigen naar het altaar om de Pontificale Hoogmis op te dragen.

Onder leiding van den Eerw. Frater CANUTUS werd door het zangkoor de feestmis van Max. Filke op keurige wijze uitgevoerd.

Bij deze Pontificale Hoogmis werd Mgr. geassisteerd door Pastoor M. v. D. ELSEN als presbiter assistens, door de Paters KÖSTERS en VERRIET als diaken en subdiaken en door de Paters EUWENS en DAHLHAUS als troondiakens, terwijl Pater WAHLEN fungeerde als ceremoniarius.

Het bleek een ware verrassing dat Mgr. zelf op zijn feest het woord wenschte te richten tot zijn kudde.

Mgr. had tot tekst gekozen de diep treffende woorden van den Apostel Johannes: *Kinderkens bemint elkander.*

Toen hij in 1910 te Porto Rico de tijding ontving, zoo zeide Mgr., dat hij tot Apostolisch Vicaris van Curaçao door Z. H. Paus Pius X was uitgekozen, deed hem dat leed, omdat hij van zijn dierbare missie in Porto Rico, die nauwelijks gesticht was, werd weggerukt.

Een troost was 't voor hem, dat Curaçao geen onbekend land voor hem was, waar hij vroeger reeds gewerkt had, dat hij ging naar een kolonie onder Hollandsche vlag, dat hij ook hier medebroeders, en fraters en soeurs zou vinden als zijn medewerkers. Met liefde was Mgr. hier zijn werk begonnen en hij ziet dat zijn arbeid gedurende die jaren door God gezegend is. En als hij niet méér tot stand heeft kunnen brengen, dan is het alleen omdat de noodige middelen hem daartoe ontbraken. Als hij zooveél tot stand heeft kunnen brengen, dan brengt hij daarvoor dank aan zijn medewerkers, de Clerus, Zusters en Fraters voor hun ijver, hun steun en hulp. Op dezen dag nu hij weer zooveel bewijzen van sympathie en waardeering ontvangt van zijn geliefde kudde, van de katholieke bevolking van Curaçao, ziet hij dat ook van hun kant zijn werk gewaardeerd wordt.

Op dezen dag past het, dat ook de geloovigen hun geweten onderzoeken of zij trouw met hun bisschop hebben meegewerkt, of zij steeds als ware katholieken zich gedroegen, hun plicht vervuld, het woord van hun bisschop aangehoord en opgevolgd, de raadgevingen en waarschuwingen van zijn pastorale brieven in acht genomen, hun kinderen trouw naar catechismus en school gezonden en hun kracht en steun gezocht hebben in de veelvoudige H. Communie. Elke parochie heeft haar katholieke school en niemand kan meer met de uitvlucht voor den dag komen. dat de kath. scholen niet voldoen, niet beantwoorden aan de tegenwoordige eischen of dat er minder goed onderwijs gegeven wordt. Onze scholen kunnen in elk opzicht de vergelijking met de openbare scholen doorstaan, zoo zij niet onder menig, vooral godsdienstig opzicht, zelfs nog veel beter zijn.

Waardeert gij als Katholieken wel voldoende de groote gave des geloofs? Brengt gij de voorschriften van uw heilig geloof wel nauwgezet in toepassing? Leeft gij in overeenstemming met de katholieke zedewet, die het richtsnoer moet zijn van uw zedelijk en maatschappelijk leven?

Nogmaals verklaart Mgr. zich over de stichting van den Curaçaoschen R. K. Volksbond te verheugen, een machtig sociaal werk in het belang van de katholieke bevolking, waardoor gij nog beter in staat gesteld wordt en gelegenheid hebt tot eendrachtig samenwerken, om alle eigenbelang af te leggen en de gulden woorden van den Apostel Johannes in toepassing te brengen: „Kinderkens bemint elkander."

Dit hartelijk vaderlijk woord van den Bisschop, van den Herder tot zijn kudde maakte zichtbaar een diepen indruk op de talrijke menigte en herhaaldelijk konden wij vernemen in den loop dezer week hoezeer dat woord van den bisschop hun getroffen had.

Na de H. Mis werd de Gregoriaansche *Te Deum* onder begeleiding van orgel en klokkentonen met ware begeesterinh gezongen als een dankgebed aan God voor zijn rijken zegen over de Missie uitgestort.

Toen de plechtigheid geëindigd was werd de Doorluchtige Prelaat door denzelfde stoet van geestelijken en bruidjes naar de uitgang der kerk uitgeleide gedaan.

* * *

Tegen half 12 verzamelde zich de geestelijkheid der stad ten huize van den Bisschop om nog afzonderlijk den Apostolisch Vicaris te huldigen en dank te brengen.

Bij afwezigheid van Pater Vicaris Luijckx, die helaas nog niet van zijn reis naar de Bovenwindsche Eilanden was teruggekeerd, sprak de wnd. Vicaris Pastoor M. v. d. Elsen, Mgr. volgender wijze toe:

Monseigneur.

Toen U 12½ jaar geleden tot Bisschop van Curaçao benoemd en gewijd werd, en wij het geluk hadden U, Mgr., als onzen bisschop te begroeten, hebt U als devies van Uw wapen gekozen de woorden: *In pace et aequitate.*"

Dit devies is voor U geweest een levensregel, en heeft een stempel gedrukt op geheel uw bisschoppelijk leven en werkzaamheid.

Als we de filosofische beteekenis van deze woorden nagaan, dan zien we, hoe ze ten volle in uw leven en werkzaamheid bewaarheid worden.

„*In pace et aequitate*"

„*PAX*" dat willen zeggen volgens St. Thomas „*tranquillitas ordinis*", — dat is die volmaakte harmonie en orde, die iemands leven zoo schoon en vruchtbaar maakt, omdat die harmonie voortvloeit uit een rustig en onafgebroken en welgeordend streven naar een hoog en verheven doel, — een doel dat geheel onze energie verdient, — een doel waarvoor geen moeilijkheden te groot, geen offers te zwaar kunnen zijn om het te bereiken.

Zie daar, Mgr. wat wij steeds in U bewonderd hebben, dat rustige, harmonieuze, maar tevens onversaagde en onvermoeide arbeiden, ondanks moeilijkheden en tegenwerking, aan het groote levensdoel door u gesteld, de godsdienstige en zedelijke verheffing van ons volk. Verheffing door die twee voornaamste middelen: *godsdienst* en *onderwijs*.

Van dat streven getuigen *uw pastorale brieven*, waarin U telkens weer opnieuw de beginselen hebt ingescherpt van een *goed* en *degelijk* en *christelijk* familieleven, overtuigd dat een goede christelijke familie de beste grondslag is van een goede christelijke maatschappij.

Van dat streven getuigen *uw talloze werken* over het geheele missiegebied verspreid, *werken* zoowel van *godsdienstig* leven als van *onderwijs* en *sociaal* leven, *werken* die ieders bewondering afdwingen.

Van dat streven getuigt dat *groot en rotsvast vertrouwen* op de hulp en bijstand van Boven, dat *niet terugschrikken* voor strijd en moeilijkheden, omdat U zeker is van Uw doel, en dit doel U klaar en helder voor oogen staat, omdat U zeker is van den *weg*, die tot dat doel moet leiden en geen moeilijkheden U terughouden.

Maar er is nog meer.

Volgens St. Thomas is „*pax effectus caritatis*, de vrede en harmonie, die Uw leven kenmerken, zijn een gevolg van de liefde die brandt in Uw hart.

Die *liefde*, ziedaar de bron van geheel Uw bisschoppelijken en apostolischen arbeid.

De liefde voor het katholieke volk, de *liefde* voor de missie, de *liefde* voor Uw priesters, de *liefde* voor het geestelijke en het stoffelijke welzijn van allen die aan Uw zorgen zijn toevertrouwd, *ziedaar* de drijfveer van al Uw ijveren voor het welzijn der missie, ziedaar de bron van zooveel schoone werken, die U in de 12½ jaar van Uw Episcopaat hebt tot stand gebracht, en die de bewondering wekken van iedereen.

Geheel Uw volk, geheel Uw missie hebt U met Uw groote apostolische liefde omvat, geen enkele klasse is er van uitgesloten.

Ja zelfs tot de meest verwaarloosden en geminachten der maatschappij is Uw liefde uitgegaan, om ze op te leiden tot nuttige leden van kerk en maatschappij.

Daardoor, Mgr. hebt U de *volle dankbaarheid* verdiend van het katholieke volk van Curaçao, van de geheele missie, van alle lagen en standen der maatschappij, *den dank* ook van ons, Uwe Priesters, voor Uwe voorbeeld van apostolische liefde, apostolischen arbeid, voor de leiding, die Uw leven en werkzaamheid ons gegeven heeft.

Mgr. wij brengen U daarom op dezen dag den dank van ons hart, en beloven U als blijk van onze dankbaarheid, dat wij met alle krachten met U zullen medewerken tot heil der missie, voor den bloei van godsdienst en zedelijkheid onder het volk.

Dezen morgen hebben wij allen gebeden om den Goeden God te bedanken voor de weldaad aan ons en de missie bewezen, toen Hij U heeft gekozen tot Bisschop van Curaçao onzen Vader en Leidsman bij o[ns] apostolischen arbeid.

Tevens hebben wij den Goeden [God] gevraagd U nog vele jaren te sp[aren] tot heil der missie, en van allen aan Uw zorgen zijn toevertouwd.

Aanvaard Mgr onze beste geluk[wen]schen en als stoffelijk blijk onzer d[ank]baarheid deze gift, het stipend[ium] der H. Mis, die U heden m[...] he bt opgedragen.

Op eenvoudig hartelijke wijze da[nkte] Mgr. voor deze toespraak. Mgr. br[acht] in herinnering, dat hij indertijd da[t de]vies: *In pace et aequitate* als r[icht]snoer gekozen had, vooreerst o[m] het meer met zijn aanleg en kara[kter] strookte en ook in navolging van H. Vader Dominicus, op wien i[n het] officie van den dag de woorden Malachias II. 6 worden toegepast *[In] pace et aequitate ambulavit mecu[m et] multos avertit ab iniquitate. In* [vrede] *en rechtmatigheid wandelde hij met [mij] en velen wendde hij af van de o[n]rechtigheid.*

Mgr. had zijn best gedaan om st[eeds] voor allen zonder onderscheid g[...] te zijn.

Met waardeering kan hij getui[gen] dat hij zonder de hulp der geeste[lijk]heid nooit zooveel volbracht zou [heb]ben, omdat ieder hunner met zijn [ei]gen talenten hem had ter [zijde] gestaan, de een als architekt, and[ere] als journalist, weer anderen door [in] Holland aanzienlijke sommen voo[r on]derwijs en scholen bij elkander t[e ver]delen, sommigen door organisat[ie van] Bonden enz., allen door hun we[rk] in de geestelijke bediening. Ook de [om]standigheden waren Mgr. bij[zonder] gunstig geweest, door de finan[ciëele] steun van zooveel katholieken in [Hol]land en de Vereenigde Staten, doo[rdat] ook de Regeering eindelijk door het [er]kennen van hoogere subsidie het [be]ginsel van rechtvaardigheid en ge[lijk]stelling was gaan toepassen.

Ook voor de toekomst bleef M[gr.] weer op het gebed en de kracht en voortdurende medewerking der [pa]ters rekenen, en zoo hoopte Mgr. God ook in de toekomst onze dier[bare] Missie zou blijven zegenen.

Studiebeurs „Mgr. Vuylsteke"

De giften, die aan Mgr. Vuylsteke [ter] gelegenheid van zijn feest zijn gesch[on]ken en ook als jaarlijksche vaste [bij]dragen door de religieuze instelli[ngen] onzer kolonie zijn toegezegd, he[bben] Mgr. in staat gesteld om een studieb[eurs] te stichten ter bekostiging van de [stu]die van een Curaçaoschen studen[t ter] opleiding voor het Priesterschap.

DANKBETUIGING

Voor de vele hartelijke [be]wijzen van sympathie bij [ge]legenheid van mijn koperen [Bis]schopsfeest betuig ik hie[rmede] openlijk mijn oprechten da[nk].

Curaçao, 5 April 1925.

† fr. MICHAEL GREGORI[US]

tit. Bisschop van Charad[...]

Apostolisch Vicaris

van Curaçao.

---

klappen van de zweep.

Geloof me, met 'n weinig tact, kunt ge alles van onze kleine zwarte luyden gedaan krijgen.

Strikt rechtvaardig zijn, en weten te geven en te nemen, dan kom je 't verst, dat heeft me die bouwerij geleerd. Bij aanvang van deez' schoolbouw, was ik al heel gauw in de gelegenheid dat rechtvaardigheidsprinciep in praktijk te brengen. Dat was zoo:

Had baas-metselaar aangenomen. Donderdagochtend 6 uur, den 1n Maart beginnen.

Hij zou er zijn.

De zon piepte 1 Maart over de Jankoksbergen. Al 't volk was er, maar de baas was er niet.

Ik zei niets.

De metselaars vouwden zich in tweeën, en gingen allemaal doodkalm steenen hakken, zonder baas.

Vrijdagochtend, geen baas. Om 8.17 'n boodschap dat ie Maandag komen zou.

Is ie ziek?

Neen.

Heeft ie ander werk?

Neen, maar de baas zei, hij komt Maandag, vast en zeker.

Dat denk je maar. Zeg 'm uit mijn naam, dat ie nu vast en zeker heelemaal thuis kan blijven. Hij moet zich heusch niet verbeelden, dat ik niet buiten 'm kan. En onmiddelijk stuurde ik 'n ezel-estafette naar stad om 'n ander baasje, die reeds den volgenden dag ventre á terre kwam aangetruckt, en 'n puikie van de bovenste plank bleek te zijn.

En geen enkel van mijn mannetjes, die mopperde over mijn optreden, zelfs niet de bloedeigen broer van den gesjeesde. Hun koel verstand zag duidelijk in, 't rechtvaardige van mijn optreden.

Dat is één. En twee is, dat je moet weten te geven en te nemen. Waarmee ik bedoel:

Dat je niet geheel den dag, bij 't werk staat met 'n gezicht, als die pas opgegraven Egyptische ouwe heer met ze'n verschrikkelijke naam „Tut-ankh-amen," en bij de minste pauze of onhandigheid als 'n bulhond uitvalt. Daar schiet je niets mee op.

We zijn nu eenmaal in de wereld om elkander 't leven zoo plezierig mogelijk te maken, daarom wees vertrouwelijk met je luidjes, verkoop 's 'n flauwe mop, laat ze 's lachen, geef ze nu en dan 's 'n sigaar; 't behoeft nu juist geen Wascana van de Firma Ellis te zijn, klop ze 's schertsend op hun zweetend drijfnat schouderblad met 'n: Caramba, kerel, wat ben je opgeschoten. Dan win je ze, ze loopen voor je door 't vuur, werken met animo, met succes, met topsnelheid, en ze hebben 't land als de stier van Potter, als ze hun reuze-karwei, tiptop hebben afgeleverd, als je ze met 'n hartelijk woordje van dank afmonstert.

Dat is mijn methode, en dat die methode vuurhoudend, prima is, blijkt uit de resultaten. Wat mijn mannetjes in die paar weken hebben gemetseld en getimmerd, dat mag heusch gezien worden, kom maar 's kijken!

Nu weet ik drommels goed, dat die zoo in de hoogte gestoken Buitenbosch-mannetjes ook wel 's 'n flater begaan. Natuurlijk wie doet dat niet? ik, gij, hij, wij, gijlieden, zij, allemaal!

Maar dan is wederom mijn beproefd systeem, als 't daar van binnen bij me verdacht begint te koken en te borrelen, mond houden, niks zeggen. En tegen den wind in been ik, 'n deuntje fluitend, de koraal rond, en kom dan heelemaal gekalmeerd, recht aangestevend op dien onhandigen of luien delinquent; en zeg 'm evengoed mijn opinie, maar toch eigenlijk heel anders, dan ik 't in mijn eerste opwelling zou gedaan hebben. En 't gaat er in als pap, de man geeft me beschaamd-lachend gelijk, we scheiden als de beste vrienden, en toch heb ik mijn doel volkomen bereikt.

* * *

Ik zou nog kolommen kunnen vullen over mijn talloze tragische en humoristische ondervindingen op West-Indisch bouwkundig gebied, maar gaat gewoon niet, om de simpele [re]den, dat 't mij toegestane Amigoe b[lad]co heelemaal op is. Punctum!

En nu hals over kop naar Boca Marie, schuins over de zoutpan waar heel mijn compagnie metsela[ars] handlangers inclus, exquise za[gen]steenen aan 't pasklaar bewerken voor de bogen van ramen en deu[ren].

Heusch, heel wat liever help ik boven in de Seroe Popchi mijn z[...]gende mannetjes 'n handje mee stof en wind en zonnebrand, dan [in] mijn bureau 'n onderstreepie te z[...]pennen, en zoo langzamerhand [al]lemaal te ver-inkt-koeffen.

Geloof U dat niet?

Wel, toch is 't zoo!

Zalig Paschen!

JAN PAUL.

San Willibrordo

Paschen 1923.

Een nieuw stelsel.

Bij de *Surinaamsche* Begrooting voor 924 heeft Gouverneur BARON VAN HEEMSTRA een *Memorie van Toelichting* gevoegd, die op bijzondere wijze e aandacht trekt.

Men weet, dat niet alleen hier in uraçao, maar meer nog in Suriname groote ontevredenheid heerscht over Ministers Adviseur van afd. 10 voor est-Indische Zaken, over wiens wilkeurig optreden onlangs in de *N. ott. Ct* door DR. BLANKENSTEIN een rnietigend vonnis geveld is.

De Surinamer bespreekt nu als volgt ze *Memorie van Toelichting* van Gouerneur VAN HEEMSTRA:

„Daar zal wel nooit een officieel uk in Suriname verschenen zijn, dat o zeer de aandacht getrokken, de esten geboeid, de goedkeuring en stemming erlangd heeft, als de *Memorie van Toelichting* van de pas rschenen Begrooting.

Velen zullen dit Staatsstuk met noegen en volle instemming gelen hebben en den Gouverneur prijn om den durf, welke uit dit stuk preekt.

Eindelijk is er een man opgestaan, e den moed heeft gehad den Minisr en diens *boozen genius* in het openaar aan te pakken, den moed om met iten te staven het ondeugdelijke van t stelsel, volgens hetwelk de kolonie u al jaren door Nederland wordt stuurd.

Voorzeker, onder dit opzicht verient dit stuk reeds aller aandacht en e Gouverneur ten volle onzen lof. nmers, strekt het elkeen tot sieraad oor zijn overtuiging uit te komen, an nog meer den bewindsman, die aardoor het bewijs levert het land, at hij bestuurt, lief te hebben, diens elangen te beschouwen als zijn eiene, en tevens toont niet gehecht te ijn aan zijn hooge positie, waaraan en salaris van f 40.000 verbonden is.

Hoe zeer van harte instemmend met eze juiste beschouwing, moeten wij och bekennen, dat zij onzens achtens iet de voornaamste reden aangeeft, aarom dit Staatsstuk van zoo emient belang is.

Wat ons ook in dit Staatsstuk van Gouverneur van Heemstra heeft getrofen, is de *juiste blik*, welken hij op e kolonie en de koloniale toestanden eeft. Ook thans, maar nog met meer echt, herhalen wij, wat wij verleden ar bij de bespreking van de Openingsrede geschreven: „Men staat ij het lezen verbaasd, hoe zuiver de ouverneur zich in deze gecompliceerde maatschappij heeft georiënterd."

Hij heeft niet alleen aangevoeld, och zuiver begrepen het grootste bewaar om de kolonie op te heffen. Het grootste bezwaar, — zoo luidt et in de Mem. v. Toel. — hetwelk e ondergeteekende thans op zijn weg ntmoet, en hetgeen feitelijk alle poingen tot voortschrijding te eenennale belemmert, ja zelfs dwarsboomt, igt *in de wijze, waarop zoowel het bestuur als het zelfbestuur wordt uitgeefend.*"

Dit bezwaar heeft hij zóó doorschouwd, dat hij ook het middel hiertegen heeft kunnen aangeven in een ieuwe wijze, waarop zoowel het beuur als het zelfbestuur dient uitgeefend. Deze nieuwe wijze is in een ysteem belichaamd, dat o. i. doeltrefend, het eenig-juiste is, hetwelk bij ns zelfbestuur past en voor de koonie zegenrijk zal wezen.

Dat systeem bestaat uit vijf desideata, wij zouden ze liever *stellingen* oemen, welke zoo simpel en vanzelf prekend zijn, dat men zich haast moet erwonderen, dat zij niet allang zijn eformuleerd.

Laten wij die vijf desiderata, het *telsel-van Heemstra* bevattend, eens nzen lezers voorleggen.

„1. De Minister van Koloniën besluite en gouverneur te erkennen als adviseur in Surinaamsche Zaken en hem e raadplegen in alle aangelegenheen de kolonie betreffende.

2. De Minister van Koloniën besluite bij alle door hem aan de Staten-Generaal in te dienen stukken de daarop betrekkelijke, van den gouverneur van Suriname ingewonnen adviezen in extenso over te leggen.

3. De Minister van Koloniën besluite te voren aan den gouverneur kennis te geven, welk subsidiebedrag hij voor de gewone jaarlijksche uitgaven aan den begrootingswetgever denkt voor te stellen.

4. De Minister van Koloniën besluite—bij aldien het vorige punt wordt ingewilligd,—de Surinaamsche begrooding van het in uitzicht gestelde subsidiebedrag en evenmin begrootingsposten, welke voor de toekomst niet te overzien zijn, inhoudt, — ongewijzigd over te nemen.

5. De Minister van Koloniën besluite, voor het geval hij zich niet kan vereenigen met een of meer onderdeelen van de Surinaamsche begrooting, hiervan tijdig aan den gouverneur bericht te zenden, met opdracht hieromtrent de Kolo iale Staten te hooren en het antwoord van dit College vergezeld van zijn ('s gouverneurs) advies onverwijld in te dienen."

Kan het gematigder? De rechten van beide partijen worden gehandhaafd, zonder in het minst de koloniale belangen te schaden, en de samenwerking, zonder welke niets tot stand kan komen, is verzekerd.

Het is te hopen, dat dit nieuwe systeem de goedkeuring der Moederlandsche regeering zal wegdragen. En nu kunnen wij moeilijk aannemen dat dit niet zal geschieden, juist om het redelijke van het systeem. De Volksvertegenwoordiging, die zelf voelt, dat de huidige wijze van besturen niet deugt, zal, naar wij hopen, er voor waken, dat kwade invloeden op deze allerbelangrijkste aangelegenheid inwerken.

Gouverneur van Heemstra heeft met zijn systeem aan de kolonie een weldaad bewezen, welke wij niet aarzelen de grootste te noemen, welke hij haar kon bewijzen. Hij heeft haar geschonken, datgene waaraan zij op het oogenblik het meest behoefte heeft, wat voor hare ontwikkeling het noodzakelijkste is.

Neen, niemand van goeden wille zal daarom den Gouverneur kunnen beschuldigen van „overmoed" en „aanmatiging". Hij heeft zijn plicht gedaan en in dien plicht zoo vrijmoedig en manlijk-cordaat zijn warme liefde voor het land, hetgeen hij in naam der Koningin bestuurt, getoond, dat hem zal worden gegeven roem en eere.

Roem en eere! — Zijn zijn verdiend.

Juist gezien is het van den Gouverneur, dat hij zijn eigenlijk werkprogram, de sociale, economische en zedelijke toestanden dezer kolonie rakende, heeft opgeschort.

Vóór alles moet *„het grootste bezwaar hetwelk hij op zijn weg ontmoet en feitelijk alle pogingen tot voortschrijdinh ten eenenmale belemmert, ja zelfs dwarsboomt"* uit den weg geruimd worden.

Berichten uit de Kolonie.

Welkom.

Dinsdag morgen zijn met het Stoomschip *Van Rensselaer* alhier na een zeer voorspoedige reis aangekomen de Zeer Eerw. Pastoor A. SARIS, en twee nieuwe krachten voor de Missie de Eerw. Pater LECTOR BERNULFUS SCHIPPER, en de Eerw. Pater ADELBERTUS KOENEN, benevens de Eerw. Zusters JUNILLA en URBALDA van de Congregatie van Roosendaal.

—Met de gouvernementsschoener *ex-Champion* is ZExc. Gouverneur MR. BRANTJES met zijn militairen adjudant den Heer Landzaet, gisteren morgen behouden in onze haven teruggekeerd.

—Met de *ex-Champion* (voortaan *„Johanna"*) keerde ook de HoogEerw. Pater Vicaris *M. Luyckx* van zijn reis naar de Bovenwindsche Eilanden hier terug.

Inspectie.

Dinsdagavond is met de *Ligia* de Heer MEERDINK, Inspecteur van het Onderwijs, naar Aruba vertrokken, tot inspectie van de scholen op Aruba.

Ontvangen.

In dank ontvangen van Gouvernements secretarie het *Koloniaal Verslag* van 1922 over het jaar 1921.

Excursie naar Aruba.

Ongeveer een 50 tal personen maakte gebruik van de gelegenheid om met de *Karibea* een pleziertocht naar Aruba te ondernemen. Zaterdag vertrokken, waren zij Dinsdag weer in onze haven terug. Allen zijn vol lof over de hartelijke ontvangst door de bewoners van het zustereiland.

— Nog een andere excursie, maar nu in Amerikaanschen stijl.

De vorige maand vertrok de *Mauretania*, het bekende zeekasteel van de Cunard-line, van New-York voor een excursie van 66 dagen over de Atlantischen Oceaan en door de Middellandsche Zee.

Het schip was voor **1.250.000** dollars gecharterd door **547** Amerikaansche millionairs.

Ongelukken.

1ste Paaschdag. Zondagmiddag ging een autotruck van de stad naar het Benedendistrict. In de buurt van Barber woei van een der inzittenden, een bakkersknecht werkzaam in de stad, zijn hoed af. Om deze terug te bekomen, sprong de eigenaar van den in vollen vaart zijnde auto en viel met een smak op den weg en werd bewusteloos opgenomen. Dienzelfden nacht is hij overleden.

— Dienzelfden dag waren eenige jonge lui van gegoede families op een uitstapje op de plantage Knip bij Westpunt. Zij hadden een geladen geweer bij zich om als er gelegenheid toe was, wat wild te schieten. Waarschijnlijk zijn zij aan 't stoeien geraakt of hebben zij elkaar het geweer willen ontnemen. Plotseling is het schot afgegaan en rukte van den een den duim van de linkerhand af en verbrandde de geheele binnenvlakte dier hand, terwijl bij een ander het schot de rechterhand doorboorde en de pink in de lengte openspleet.

Wie met geen vuurwapen kan omgaan, moet er allerminst mee gaan spelen. Zoo is dit treurig ongeluk aan hun eigen onverantwoordelijke onvoorzichtigheid te wijten.

—Dinsdag avond 10 uur werd in het St Elisabeth's Gasthuis door twee politieagenten een stomdronken jongeman binnen gebracht, die in de buurt van de Scharloobrug door een vrouwspersoon met een mes in den buik gestoken was. De wond was niet gevaarlijk.

— Een chauffeur voelde zijn hoed afwaaien, en om hem te grijpen, liet hij een oogenblik het stuur los, waardoor de auto ter zijde van den weg tegen een paal van het electrisch licht aanreed en de voorkant van de auto verbrijzeld werd.

De chauffeur zelf er kwam gelukkig zonder ongelukken af.

— In het benedendistrict is een auto omgekanteld. Dit liep zonder persoonlijke ongelukken af. —

Een billijk verzoek.

Wij weten dat de eilanden Bonaire Aruba slechts *hulpstations* zijn der Draadlooze, geen recht hebben direct met voorbijvarende stoomschepen te telegrafeeren, doch alleen met Curaçao of via het hoofdstation Curaçao zich met schepen of andere stations mogen in verbinding stellen.

In *La Union* vonden wij een allezins billijk verzoek. Het eiland Aruba onderhoudt een levendigen handel en scheepvaart met Maracaibo. Het verzoek van de kooplui van Aruba is, nu er ook in Maracaibo een draadloos station is opricht, om rechtstreeks — dus zonder tusschenkomst van Curaçao — zich zoowel met het station van Maracaibo als met schepen, die van en naar die havenstad varen, zich in verbinding te mogen stellen. Het gevolg hiervan zal ongetwijfeld zijn, dat er nog veel drukker gebruik van het station op Aruba zal gemaakt worden dan nu.

Steunfonds voor Studeerenden Uit West-Indië.

Den 3den September 1922 werd te Amsterdam opgericht het „Steunfonds voor studeerenden uit West-Indië", dat zich blijkens de notarieel verleden oprichtingsacte ten doel stelt: de studie te bevorderen en te vergemakkelijken van beiderlei kunne uit West Indië, die zich in Nederland voor een werkkring bekwamen of daar hunne opvoeding genieten en om ook het zedelijk welzijn van die personen te behartigen.

Aanleiding tot de oprichting was de meermalen gebleken behoefte om studeerenden uit Suriname en Curaçao, wien door onverwachte omstandigheden de benoodigde middelen om hunne studie voort te zetten ontvielen, te kunnen steunen.

Thans werd door eenige West-Indië-vrienden dit fonds opgericht en onder beheer gesteld van

W. J. Cohen Stuart, oudminister van Marine, vertegenwoordiger der vereeniging Oost en West.

Dr. B. de Gaay Fortman, Rechter in de Arrondissements Rechtbank te Dordrecht.

S. van Lier Ez. Assuradeur te Amsterdam.

G. J. Oudemans, Oud-Resident, Raadsman voor studeerenden van het Departement van Koloniën.

Mr. Dr. C. F. Schoch, Hoofddirecteur der Surinaamsche Bank.

G. J. Staal, Oud-Gouvernenr van Suriname.

Mr. Dr. J. Versteeg, Secretaris van Gemeentelijken Woningdienst te Amsterdam.

De Heeren Schoch, van Lier en Versteeg, maken het dagelijksch bestuur uit, respectievelijk als Voorzitter, Secretaris en Penningmeester.

De beheerders doen op allen, die het fonds financieel willen steunen een beroep, om hunne bijdragen op te zenden aan den Penningmeester. *Amstel 93, Amsterdam, Postrekening 81776.*

De Duitsche Vliegeniers.

De twee Duitsche *Junker*-hydroplanen No. 217 en 218, waarvan wij, na hun propaganda-vluchten in Venezuela, meermalen hebben melding gemaakt, hebben op hun reis naar Brazilie ook Suriname bezocht.

Donderdag 8 Maart 's middags 2 uur streken zij op de rivier bij de hoofdstad Paramaribo neer.

Behalve de reeds vroeger door ons vermelde bijzonderheden, troffen wij in *De Surinamer* nog het volgende wetenswaardige aan in een interveiu van één der vliegeniers den heer Walter Jastram.

Deze vliegtuigen zijn 11 M. lang met een spanwijdte van 18 M.

Tijdens hun verblijf in *La Guayra* hebben deze Junkers ook in Venezuela een luchtvaart-maatschappij opgericht, die reeds **zes** *Junker*-vliegtuigen besteld heeft.

Hieruit mogen mij besluiten, dat na aankomst dezer vliegtuigen in Venezuela een geregelde luchtvaartdienst, niet alleen langs de kust, maar ook over land tusschen de voornaamste steden der naburige Republiek zal geopend worden. Deze vliegtuigen zijn zoowel *land*- als *water*-vliegtuigen en zijn zoodanig ingericht, dat onder het landingschassis de wielen van het landvliegtuig heel gemakkelijk zijn aan te brengen in plaats van de drijvers van het water-vliegtuig.

Wij hebben alle vertrouwen, dat zoodra de dienst tusschen La Guayra en Maracaibo geopend is, ook heel spoedig Curaçao als tusschenstation in dezen dienst zal worden opgenomen.

MUZIEKUITVOERING.

Programma.

1. Gualda y Rojo, Paso-Doble (1e uitv.) P. Gutierrez
2. Czaar und Zimmermann Ouverture A. Lortzing
3. Waldeszauber Valse R. Vollstedt
4. Souvenir de Chopin, Fantaisie J. Bekker
5. Einzug der Gladiatoren Triumph Marsch (1e uitv.) J. Fucik
6. Fantaisie sur "Prophete" G. Meyerbeer
7. Tabusch, Fox-Trot B. Yvaiz
8. Mr. Gallagher and Mr. Shien One-Step (1e uitv.) Mr. G. and Mr. S.

Zondagavond om 7,30 uur Brionplein.

KOLONIALE RAAD.

Vergadering op Maandag, den 9n. April 1923, des avonds te 8 uur.

Te behandelen onderwerpen:

1. Ingekomen stukken.
2. Verordening tot heffing van eene belasting op het houden van honden, tevens maatregelen bevattende om den overlast te keer te gaan, die aan de ingezetenen van de kolonie Curaçao wordt veroorzaakt door honden, zich bevindende op de openbare straten en wegen, zoomede op voor een ieder toegankelijke particuliere erven.

Willemstad, den 6n. April 1923.

De Griffier,

BOOMGAART.

Voetbal-Competitie-Wedstrijden 1922—1923. Stand der Clubs.

Namen der clubs	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelp. voor - tegen	pnt.	gem.
Sparta	7	4	3	0	9 — 1	11	1,57
Jong Holland	7	3	1	3	9 — 7	7	1.—
Progreso	8	3	2	3	3 — 6	8	1.—
Asiënto	6	1	1	4	1 — 14	3	0,50
Leonidas	6	0	2	4	1 — 7	2	0,33

Begrooting van Curacao
VOOR 1923
en de Eerste Kamer
Voorloopig Verslag

Het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp heeft aanleiding gegeven tot de navolgende beschouwingen en opmerkingen.

Vele leden verklaarden met vreugde te hebben gezien, dat Curaçao in de laatste jaren zeer merkbaar vooruitgaat. Zij wezen op de cijfers betreffende den in- en uitvoer in 1913, die verre achterstaan bij die van het jaar 1921, en het is met het oog hierop niet te verwonderen, dat ook de scheepvaartbeweging aanzienlijk is toegenomen. De Minister is, blijkens den aanhef zijner Memorie van Antwoord op het door de Tweede Kamer uitgebracht Voorloopig Verslag betreffende dit wetsontwerp, van meening, dat de toekomst van de kolonie zich niet ongunstig laat aanzien. Deze meening werd vrij algemeen onderschreven, maar vele leden waren van oordeel, dat een ernstig waarschuwend woord hier niet achterwege kon blijven. Zij toch merkten op, dat de vooruitgang der laatste jaren voor een niet gering gedeelte is te danken aan de belangrijke faciliteiten, die op het gebied van invoerrechten en loodsgelden zijn verleend, en dat, zoo hierop wordt teruggekomen, het gevaar verre van denkbeeldig is, dat de bloei der kolonie reeds in hare opkomst zal worden gesmoord. Dat er alle aanleiding is zich ten deze ongerust te maken, werd de leden hier aan het woord aangetoond door te wijzen op hetgeen de Minister in zijne evengenoemde Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer zelf heeft gezegd. Daarin toch wordt op bladz. 3 medegedeeld, dat bij eene onlangs tot stand gebrachte herziening van de verordening betreffende het loodswezen de tegemoetkomende voorschriften ten aanzien van de loodsgelden zijn vervallen. Wordt deze weg verder bewandeld, dan dreigt de kolonie alras terug te vallen tot den treurigen toestand, waarin zij tot voor kort verkeerde. Met klem wenschten deze leden er daarom bij den Minister op aan te dringen alles te vermijden, wat de opkomst van Curaçao zoude kunnen tegengaan, en die veeleer zooveel mogelijk in de hand te werken. Andere leden, die in het algemeen mét dit gevoelen instemden, merkten op, dat, als zij wèl waren ingelicht, het vervallen van de tegemoetkomende voorschriften betreffende de loodsgelden gepaard ging met het vervallen van het verplichte gebruik maken van loodsen.

Eenige leden zouden het op prijs stellen te worden ingelicht aangaande de exploitatie der phosphaatlagen. Met name wenschten zij te vernemen, of deze ontginning weder door den concessionaris is hervat en of zij voor de kolonie voldoende voordeelen afwerpt.

Geklaagd werd over de slechte verbinding van St. Eustatius met Curaçao. Het is, naar werd opgemerkt, goeddeels hieraan te wijten, dat de cultuurondernemingen op St. Eustatius haar bedrijf onmogelijk eenigszins loonend kunnen maken. Ware dit wel het geval, dan zou de noodlijdende bevolking daar in hooge mate bij welvaren.

Eenige leden vestigden de aandacht op den oproep van den 1ste-luitenant J. H. C. VAN EIJK VAN VOORTHUIJSEN in het *Koloniaal Weekblad* van 15 Februari 1923. Blijkens het daarin medegedeelde zouden de woningtoestanden op St. Eustatius — eertijds een bloeiend eiland — zoo ellendig zijn, dat daarvoor financieele hulp uit het Moederland wordt gevraagd. Met een gering bedrag schijnt te kunnen worden volstaan. Kan, zoo vroegen deze leden, dit bedrag der bevolking van Gouvernementswege renteloos worden voorgeschoten?

IDENBURG, VAN LOON, VERKOUTEREN. DOBBELMANN, HEERKENS THIJSSEN.

Memorie van Antwoord.

Het was den ondergeteekende aangenaam zijne meening, dat de toekomst der kolonie zich niet ongunstig laat aanzien, vrij algemeen onderschreven te zien.

Aan de leden, die, vooropstellende dat de vooruitgang der laatste jaren te danken is aan de belangrijke faciliteiten, die op het gebied van invoerrechten en loodsgelden zijn verleend, in de tot stand gebrachte herziening van de verordening betreffende het loodswezen eene aantasting zagen van de gevolgde gedragslijn, welke het gevaar zou opleveren, dat de bloei der kolonie reeds in haar opkomst zou worden gesmoord, en die mitsdien bij den ondergeteekende met klem meenden te moeten aandringen op vermijding van alles, wat de opkomst van Curaçao zou kunnen belemmeren, kan de ondergeteekende de verzekering geven, dat ook bij hem ten volle de overtuiging bestaat, dat hij bij de volbrenging van de op hem rustende taak geene andere dan de hem aanbevolen gedragslijn zou mogen volgen. De ondergeteekende heeft trouwens bij de behandeling van de onderhavige begrooting in de vergadering van de Tweede Kamer van 7 Februari ll. *(Handelingen,)* bladz. 1441, tweede kolom) in zijn in eersten aanleg gehouden rede met betrekking tot de Curaçaosche Petroleum-Maatschappij reeds verklaard, dat ook naar zijne inzichten in het algemeen er tegen gewaakt moet worden, zich te begeven in heffingen, waardoor een zich ontwikkelend bedrijf in den opbloei zou kunnen worden gestuit. Deze opmerking geldt uiteraard in niet mindere mate voor heffingen, die aanleiding zouden kunnen geven tot verplaatsing van het bedrijf. Voorts deed hij meer in het bijzonder ten aanzien van de verordening op het loodswezen uitkomen, dat hij den Gouverneur in overweging heeft gegeven spoedig het initiatief te nemen voor het treffen van eene voorziening, krachtens welke voor de ter plaatse thuisbehoorende vaartuigen bij in- en uitvaart van de havens overdag het gebruik van den loodsdienst niet meer verplicht zal zijn gesteld, zoodat voor dat verkeer dan ook geen loodsgelden meer behoeven te worden betaald. Zooals de ondergeteekende daarbij heeft te kennen gegeven, zouden door dezen maatregel de belangen ook van de voormelde maatschappij zeer worden gebaat, aangezien haar bedrijf, dat indirect tot den vooruitgang der kolonie aanmerkelijk heeft bijgedragen, met hare vaartuigen aan de bedoelde scheepvaart in ruime mate deelneemt.

Uit de op blz. 2 van de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende de onderhavige begrooting voorkomende opgave blijkt, dat phosphaat weder wordt uitgevoerd. De wederuitvoer is in 1913 aangevangen. Eerst in 1920 echter heeft de uitvoer, die tevoren tengevolge van den oorlog belemmering ondervond, zich krachtig kunnen ontwikkelen. Van de exploitatie tot en met het afgeloopen jaar is, blijkens van de belanghebbende maatschappij ontvangen gegevens, ruim f 268.617 aan uitvoerrecht voldaan. Aan inkomstenbelasting betaalde de Maatschappij ruim f 92589, waarbij nog komt de over 1921/1922 nog niet aangezuiverde belasting ad f 113400. Aan andere belastingen werd f 4585 betaald. Alles te zamen dus ruim f 479200.

De Mijn-Maatschappij Curaçao is de eenige exploitante van phosphaat. Zij oefent haar bedrijf niet krachtens concessie uit, aangezien op het door haar ontgonnen mijnveld van toepassing is artikel 10 van de Curaçaosche mijnwet *(publicatieblad)* 1909 n° 43) dat aan den eigenaar van den grond, die als zoodanig vóór 1 Juli 1906 eenige daad van beschikking heeft verricht, zoo voor zich zelf als voor zijne rechtverkrijgenden de beschikking over de delfstof laat.

De klacht over de slechte verbinding van S. Eustatius met het eiland Curaçao had de ondergeteekende gaarne nader toegelicht gezien. Vindt die opmerking haren grond in de omstandigheid, dat de gemeenschap niet door middel van een stoomschip maar met behulp van een schoener geschiedt, dan moge worden opgemerkt, dat van eene verwezenlijking van het herhaaldelijk overwogen denkbeeld eener stoomvaartverbinding tusschen de beide eilandengroepen is moeten worden afgezien met het oog op de onevenredig hooge kosten.

De voor Gouvernementsrekening met St. Thomas als tusschenhaven onderhouden zeilvaartverbinding, waarop men om die reden aangewezen blijft, is een maandelijksche en voorziet, naar de ondergeteekende meent, ruimschoots in de behoefte van het goederenvoer.

Het is den ondergeteekende niet duidelijk, in welk opzicht het aan de bestaande scheepvaartverbinding zou moeten worden geweten, dat de cultuurondernemingen op St. Eustatius — voor zoover bekend, is er op dat eiland slechts een onderneming aanwezig, welke op dien naam aanspraak mag maken nl. de Cultuur-Maatschappij der Nederlandsche Antillen — haar bedrijf onmogelijk eenigszins loonend kunnen uitoefenen. Het door die maatschappij, welke zich in hoofdzaak op den verbouw van sisal toelegt, gewonnen product vindt, voor zooveel den ondergeteekende uit de hem ten dienste staande gegevens kan blijken, zijn afzetmarkt in Noord-Amerika, waarbij vervoer over de haven van Curaçao uitgesloten is.

De ondergeteekende zal aan den Gouverneur van Curaçao, van wien hij dienaangaande geene mededeelingen ontvangen heeft, de vraag voorleggen of de woningtoestanden op St. Eustatius inderdaad zoo ellendig zijn, dat er aanleiding zou bestaan om door het verleenen van renteloze voorschotten van Gouvernementswege de bevolking te dien aanzien te hulp te komen.

De Minister van Koloniën
DE GRAAFF.

Wetenschappelijk allerlei.

Verbetering der schrijfmachine.

Een Duitsch vakblad maakt melding van een nieuwe schrijfmachine, die uit elkaar kan worden genomen, welke de *Demountable typewriter Co.* in Fond du Lac, Wisconsin, heeft gevonden en ook reeds in series vervaardigt.

De bijzonder belangrijke eigenschap van deze schrijfmachine bestaat daarin, dat deze in een ommezien zonder gebruik te maken van werktuigen, in drie hoofddeelen uit elkaar kan worden genomen, en dat deze drie stukken, welke uit den wagen, 't frame, en de toetsen en letters bestaan, door die van elke andere machine van dezelfde soort kunnen worden vervangen. Dit geldt evenzeer van den wagen als van de andere genoemde deelen, zoodat men in enkele minuten een volmaakte machine kan samenstellen.

Het is een bekend feit, dat frame en wagen, met uitzondering van de gummirol, een veel langer levensduur hebben dan toetsen en letters, en wanneer men tot dusver geen brief meer op een machine schrijven kon, moest de geheele machine afgedankt of geruild worden. Nu kan men in de oude machine eenvoudig nieuwe letters en toetsen plaatsen.

(Vad.)

Dubbelster in den „Eenhoorn."

In het Januari Bulletin der *„Soc. Astronom. de France"* is het spectroscopisch onderzoek, door prof. J. S. PLASKETT, directeur v. h. Observatorum te Victoria in Canada, beschreven: van den dubbelster in den *„Eenhoorn"*, een ster in den Melkweg en met het bloote oog bijna niet te zien. Na uitwerking van 30 spectogrammen, genomen van 13 Dec. 1921 af, komt prof. Plaskett tot de volgende resultaten. De totale massa is 160 maal onze zon. Stel de zon voor als een bol van 1 kilogr., dan is de massa van deze dubbelster een bol van 160 kilogr., in verhouding, en evenzoo in verhouding onze aarde een bolletje van 3 milligram! De temperatuur is 17000 °. C. De grootste van het tweetal is 15,000, de andere 12.000 maal grooter in lichtkracht dan onze zon.

De afstand is 10.000 lichtjaren, dus een lichtstraal, welke vandaar heden uitgaat, bereikt de aarde eerst in het jaar 11923. Als bekend, legt het licht in de ruimte 300.000 K. M. per sec. af.

Het geheele stelsel draait om een gemeenschappelijk zwaarte punt, in 14 dagen, 9 uren en 56 sec. met respectieve snelheden van 206 en 246 K.M. per sec.

De diameter van de eene zon is 28 millioen, van de andere 25 millioen K.M. Onze zon is 1 mill. 391.000 K.M. in diam., onze aarde 12.742 K.M.

Het stelstel, eindelijk, verplaatst zich in de ruimte, van ons af, met een snelheid van 24 K. M. per sec.

De onderlinge afstand van de twee zonnen is 90 mill. K. M. of 65 maal de diam. van onze zon.

(N. R. C.)

De reismethode der Amerikanen.

De Parijsche *Ruy Blas* bevatte kort geleden de volgende persiflage op de reismethode der Amerikanen.

„De vorige week arriveerde een Amerikaan te Parijs. Hij stapte af in een eerste klas hotel, schoor zich en liet zich duizend prentbriefkaarten met verschillende stadsgezichten brengen. Hij huurde daarop de leeszaal voor zich alleen af, liet vijf-en-twintig grooms van het hotel aanrukken en begon te schrijven. Het peleton grooms werd intusschen aan het werk gezet en likte zich de tong droog met het plakken der postzegels van 30 centimes op de prentbriefkaarten....

„Toen de Amerikaan gereed was met 't zwart maken van z'n duizend prentbriefkaarten en de grooms met hun als tot leer geworden tong de 25 nog aan het aantal van duizend ontbrekende postzegels belikt en daarna op de prentbriefkaarten hadden geplakt, requireerde de Yankee een auto, om zich naar het station te laten tuffen, teneinde z'n rondreis door Europa te vervolgen; bij vertrek van den trein drukte hij den vergezellenden hotelconducteur nog op het hart, er toch vooral op toe te zien, dat z'n duizend carte-postales-vues dadelijk gepost werden.

„Alleszins begrijpelijk, was de hoteldirecteur nieuwsgierig om te weten, wat de Amerikaan wel op zijn briefkaarten geschreven mocht hebben. En daarbij bleek, dat de eerste tot de laatste, geheel uniform, de woorden bevatte: „Hier heb ik onvergetelijke uren doorgebracht!"

Religieuzen aan de Universiteit.

In Amerika hebben de vorigen zomer op de universiteit van Forham 53 religieuzen een graad behaald. Zij behoorden tot 17 verschillende Onderwijs-Congregaties. Zes er van werden doctor in de philosophie, 4 doktor in de pharmacie, allen cum laude.

De andere promoveerden in talen, letteren en andere wetenschappen.

Zes van haar waren Dominicanessen, zes zusters van van O. L. Vrouw, vier zusters van 't Sacré Coeur; vier zusters van den H. Joseph. De andere Congregaties hadden er ied[...] of twee. Onder de doctores[...] philosophie was Mère Browns[...] van het Sacré Coeur, dochter en[...] dochter van beroemde geleerde[...] is geen uitzondering. Vele leerl[...] van het Sacré Coeur te Manh[...] ville (New York) hebben gestu[...] aan de Universiteit.

Een zuster aan de Acade[...] mie voor mijnbouw.

Zuster Maria Immaculata van d[...] de van den H.Geest bevindt zich [...] de studenten, welke de academie [...] mijnbouw te Pennarth in Scho[...] bezoeken. De zuster, die in het k[...] ter in Ayrshire onderwijzeres is, [...] een groote voorliefde voor na[...] kunde en op haar dringend ve[...] is haar toegestaan de academie t[...] zoeken. De studenten zijn voo[...] meerendeel mijnwerkers, die hun [...] nis willen uitbreiden, teneinde t[...] der hoogere technische amb[...] worden toegelaten. Zuster Maria [...] door deze mannen met groote o[...] scheiding en eerbied behandeld.